

Med blåtoner och krus

Av Susanne Rosenberg
- din visbok på nätet -

EN NYGAMMAL VISBOK

Vad är en visbok på nätet?

1994 kom den första upplagan av "Med blåtoner och krus" ut. Det var då ett tunnt häfte i vanlig pappersform som innehöll ett blygsamt antal sånger och några artiklar om sångsätt och sångare, kompletterat med ett kassettband.

Den nya versionen av "Med blåtoner och krus" är betydligt omarbetat och utbyggd. Förutom att visboken har ökat i storlek är den nya versionen av "Med blåtoner och krus" tänkt att vara en visbok som du når via din webbläsare på nätet.

Vad är fördelarna med en visbok på nätet?

Fördelarna, jämfört med en tryckt dito, är att noten och inspelning finns på samma ställe vilket gör att du samtidigt kan lyssna på inspelningen, läsa noten och läsa om visan och sångaren. Eftersom boken ligger på internet så kan du också nå den varhelst du har tillgång till en dator med internetuppkoppling. Det är också enkelt att komplettera och uppdatera en webb-baserad visbok, vilket inte är lika enkelt med en tryckt. Visboken blir s a s aldrig färdig utan nya spännande visor och sångare m.m. tillkommer.

Vad är nackdelarna med en visbok på nätet?

Nackdelarna med en visbok på nätet är väl just att den är - på nätet - och att den därför inte går att bläddra och hålla i och ta med sig som en vanlig visbok. Udda Toner ger därför också ut "Med blåtoner och krus" i bokform och det kommer också att gå att beställa "nätvisboken" på separat dvd-skiva framöver.

INTRODUKTION

Här följer en liten introduktion till hur boken är uppbyggd och några exempel på hur det kan se ut när du klickar på de olika rubrikerna.

Med blåtoner och krus är uppdelad i olika kapitel precis som en vanlig bok. Varje kapitel nås enkelt genom att du klickar i listen i överkanten på sidan. Listen syns hela tiden oavsett var i boken du befinner dig.

		Med blåtoner och krus av Susanne Rosenberg - din visbok på nätet -											
Förord & praktisk information	REGISTER	SÅNGARE Andersdotter-Eriksson	SÅNGARE Forsberg-Jansson	SÅNGARE Johansson-Larsson	SÅNGARE Lindholm-Martinson	SÅNGARE Olsson-Ång	Visgener	Röst uppvärmning	Folkligt Sångsätt	Källor	Länkar & kontakt	Hem	

Genom den kan du enkelt och intuitivt klicka dig mellan olika rubriker:

REGISTER
SÅNGARE
VISGENER
RÖSTUPPVÄRMNING
FOLKLIGT SÅNGSÄTT

Dessutom finns det ett förord med lite praktiska förklaringar och tips och några olika förteckningar , t.ex. vissamlingar, cd-skivor, länkar.

REGISTER

Visboken innehåller för närvarande ca 75 visor efter ca 40 sångare. För att du enkelt ska kunna hitta olika sånger och sångare finns det fyra olika sätt att söka:

- Visgenre
- Sångare
- Landskap
- textbörjan

Genom att klicka på den visa eller sångare du söker kommer du direkt till den platsen där visan/sångaren finns presenterad.

Så här ser början på registersidan ut:

Visor	Sångare	Landskap & Land	Textbörjanregister
VÄGVISOR Bi bi bama efter Lena Larsson Bi bi bama efter Martin Martinsson Kvikan satt på ladutak Kvikan sitter på bastutak Skutan sitter på taket	Pärr Karin Andersdotter, Dalarna Ester Andersson, Jämtland Selma Andersson, Norrbotten Johannes Andersson, Finland Anonym Blekinge Anonym Småland Avel & Konrad Blöckman, Norrbotten Ida Bohman, Gästrikland Lea Boudré, Gästrikland Helmi Östergren, Hälsingland Fru Djos, Dalarna Karin Edvardsson Johansson, Dalarna Storlekens Anna Eriksson, Dalarna Eva Eriksson, Gästrikland Rut Forsberg, Gästrikland Viktor Gabrielsson, Dalarna Allida Grönlund, Lappland Edith Gustafsson, Uppland Anders Hoar, Dalmatien, Ukraina Hilma Inqberg, Pojo, Finland Brämås, Greta Jakobsson, Dalarna Svea Jansson, Noto, Finland Vendela Johansson, Småland Finn Jonas Jonsson, Dalarna Dansen Edvard Jonsson, Dalarna Gustav Jonsson, Jämtland Anna Karlsson, Dalarna Lena Larsson, Bohuslän Björn Olof Larsson, Dalarna Elin Lind, Dalarna Ulrika Lindholm, Jämtland Helena Lindqvist, Medelpad Alfred Lindroos, Finland Kattina Lundstedt, Hälsingland Martin Martinsson, Bohuslän Simon Martinsson, Bohuslän Måne Olsson, Jämtland Viktes Johan Peisson, Dalarna Anna Roos, Skåne	BLEKINGE Anonym Blekinge Fritiof Thörnerberg BOHUSLÄN Lena Larsson Martin Martinsson Simon Martinsson DALARNA Pärr Karin Andersdotter Fru Djos Karin Edvardsson Johansson Storlekens Anna Eriksson Viktor Gabrielsson Brämås, Greta Jakobsson Finn Jonas Jonsson Dansen Edvard Jonsson Anna Karlsson Björn Olof Larsson Elin Lind Viktes Johan Peisson Agnes Rotman Ewina Söderlund Evert Åhs GÄSTRIKLAND Ida Bohman Lea Boudré Eva Eriksson Rut Forsberg Erik Ång HALLAND August Ysenius HÄLSINGLAND Kattina Lundstedt	Åh kära på väg Åh, leve Gud All den kärlek jag har till dig Av härdat jag dig älskar Bereden väg för Heran Bi bi bama ett LL Bi bi bama ett MM Dagen skinner från oss De lekte gullaffel (efter S Martinsson) De lekte gullaffel (efter M Martinsson) Den blomstertid nu kommer De där... Den sångade dag Den sångade dag Det bodde en herre Det bodde en bonde (näken berättar) Det för två vita duvor Det väkte upp en låg Elverumvisan En liss Näs En midsommarafton En sjöman han förlustar sig En sjöman promenerade En stjärna gick på himlen fram Fålkärlörans Godarton flicka illa vän Gossen han sköt ut bålen Hemla stod jag Hände du som Tåien betar He ho ho Hedu dudu Hö kvav då I min ungdom Jag satt mig ned att skriva Jag spratt ut i motvind Jag ska älska dig en oxe Jag vill älska pisa Je hade en son å han hette Jon Jon och Lager

Varje ny sång och sångare som tillkommer hamnar i registret. Registret är ett bra ställe att börja när du vill lära känna visboken!

SÅNGARE och VISOR

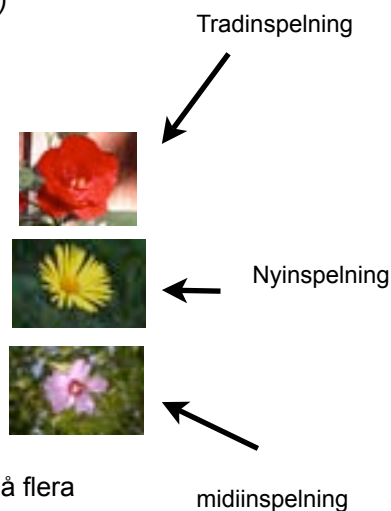
Huvudidén men visboken är att sångaren är i centrum. Visorna har därför sin naturliga hemvist hos den sångare som sjungit den. Genom rubriker som finns i huvudlisten hittar man lätt de olika sångare bara man vet vad de heter i efternamn! Rubriken sångare har i nuläget (januari 2005) fyra rubriker. Vid varje sångare kan de se ut så här:

Varje sångare

är i möjligaste mån presenterad i en speciell ruta till höger. Presentationen är oftast ganska enkel och kort och innehåller lite som sångsättet och om sångarens bakgrund och levnadsfakta.

Varje visa finns presenterad med:

- Uppteckning/ Not. En enkel eller mer komplex uppteckning i orginalläge (Om uppteckningen inte är presenterad i orginalläge står det angivet)
- Sångtexten, med de antal verser som sjungs
- Information om visan historia
- traditionsinspelning av första versen i mp3 format (64 kb format).
- Nyinspelning i mp3 format (64 kb format).
- Inspelning av noten i midifil
- Information om inspelningen som uppteckningen baserar sig på och var inspelningen ev. finns publicerad (för att t.ex. kunna lyssna på flera verser) och vilken typ av visa det är.

Så här kan en sida se ut:

Med blåtoner och krus
av Susanne Rosenberg
- din visbok på nätet

Förord & praktisk information REGISTER SÅNGARE Andersdotter Eriksson SÅNGARE Förläng Jansson SÅNGARE Johansson Låsson SÅNGARE Lindholm Martensson SÅNGARE Olsson Ång Värgerier Röst uppvärmning Folkigt Sångsätt Källor Länkar & kontakt Hem

Den lillas testamente
sjungen av Ester Andersson, Jämtland

Vad fick du där till bästa?
Dottern lånan min
Hon kokade ål och peppar
Styvmoder min
Oj oj ont ont havere jag

Vad vill du giva din syster?
Jo, alla mina kläder

Vad vill du giva din broder?
Jo, bägge mina kistor

Vad vill du giva din fader?
Himmelriket vida

Vad vill du giva din moder?
Dottern lånan min
Helvetets pina,
styvmoder min
Oj oj ont ont havere ja

dottern lånan min =min lånade dotter,
styvdotter

Balladen om den lillas testamente såsom Ester Anderssons sjunger den är en mycket direkt, hemsk och rakt på sak-historia! Flickan i balladen har blivit förgiftad av sin styvmoder och blir på dödsbädden tillfrågad hur hon vill dela sina ägodelar mellan släktingarna.

Ester Andersson
Från Röjan i Jämtland född 1900

Ester Andersson sjunger med en lätt och böjlig röst, men ändå stadig. Trots att hon inte sjunger i så högt register låter rösten lätt och ljus. Vid de stora sprängen i melodin sjunger hon gärna med glissandon. Tersen är ofta intonerad precis mitt emellan moll och dur - s.k. kvartstonsters.

Ester Andersson kom från Jämtland och hade många av sina visor efter sin mor, så även balladen om den lillas testamente. Hon tillbringade somrarna på fåboden ända upp i hög ålder.

© - Susanne Rosenberg/ Udda Toner 1993-2004, vänligen respektera upphovsrätten kontakt med författaren kontakt med webmaster uppdaterat 24 Januari, 2005

VISGENERER

Under rubriken visgenerer finns en guide till olika visgenerer.

Med blåtoner och krus
av Susanne Rosenberg
- din visbok på nätet -

Förord & praktisk information | REGISTER | SÅNGARE Andersdotter-Eriksson | SÅNGARE Fosberg-Jansson | SÅNGARE Johansson-Larsson | SÅNGARE Lindholm-Martinson | SÅNGARE Olsson-Ang | **Visgenerer** | Röstuppvärmning | Folkligt Sångsätt | Källor | Länkar & kontakt | Hem

Vaggvisor och småvisor

Fekeskäsmelodin är en mycket vanlig och spridd melodisång i hela Norden, de första uppteckningarna ur levande tradition är ca 200 år gamla. Många kända tonsättare har använt sig av melodin C M Bellmans använde den till vaggvisan "Lille Carlsov i ro", Evert Taubö har gjort en bearbetning i visan Bysans Lull som nästan alla känner till.

La Folla - finns spridd i hela Europa redan från 1500-1600-tal, och har enligt vissa forskare ett portugisiskt ursprung. Den är känd i Sverige från 1700-talet och den första uppteckningen ur levande tradition är från 1800-talets början. Inte bara vaggvisor har sjungits på detta meloditema, utan också pekiktaller t.ex. "En gång i bredd med mig" och andra visor, t.ex. visan om Major Sindolir "Sindolirs-visan".

Vaggvisor är nog den sorts folkliga visor som de flesta av oss någon gång sjungit eller hört, en visgener som fortfarande är under utveckling.

Det är också en av de få folkliga musikformer i Sverige som fortfarande innehåller ett visst mått av improvisation. Vaggvisor är oftast uppbyggda på enkla former och korta melodiska fraser. Det gör det möjligt att enkelt bygga på melodierna, att frött variera sig fråga om text och melodi. Det måste vara möjligt att hela tiden variera sig, helt enkelt därför att man aldrig kan veta hur länge man behövs sjunga innan barnet somnat!

Det finns några speciellt vanliga melodiformer: "Fekeskäsmelodin" och "La Follamelodin." (se vid sidan)

Fekeskäsmelodin börjar nästan alltid med ett kvintspång från grundtonen. Den första frasen (här kallad A) upprepas ofta flera gånger. Sedan följer ett B-tema som slutar på sekundintervallet, ofta upprepas också det flera gånger. Visan avslutas med ytterligare ett A-tema, antingen en kotresion av början eller med flera upprepningar av A-frasen. Att som i visan vid sidan fras A1 slutar på sekunden och att fras A2 slutar på grundtonen är mycket vanligt. Vaggvisan vid sidan är en variant från Moja i Stockholms skärgård.

I denna samling finns t.ex. "Kärlens satt på ladutak" sjungen av Dansar Edvard Jonsson från Malung också den med en typisk fekeskäsmelodi.

Det harmoniska skelettet som är utgångspunkten för de melodier som hänförs till La Folla kan se ut så här. Här är en variation av tonsättaren A Corelli från slutet av 1600-talet.

Har du något åsikt - ett exempel

© - Susanne Rosenberg/ Udda Toner 1993-2004, vänligen respektera upphovsrätten | [kontakt med författaren](#) | [kontakt med webmaster](#) | uppdaterat 11 January, 2005

RÖSTUPPVÄRMNING

Under rubriken röstuppvärmning finns det dels övningar för uppvärmning av rösten i allmänhet och folksång i synnerhet. Detta kapitel kommer inom kort att kompletteras med inspelningar och fler övningar.

Med blåtoner och krus
av Susanne Rosenberg
- din visbok på nätet -

Förord & praktisk information | REGISTER | SÅNGARE Andersdotter-Eriksson | SÅNGARE Fosberg-Jansson | SÅNGARE Johansson-Larsson | SÅNGARE Lindholm-Martinson | SÅNGARE Olsson-Ang | **Röstuppvärmning** | Folkligt Sångsätt | Källor | Länkar & kontakt | Hem

Uppvärmningsövningar för kroppen och rösten

Här nedan finns några uppvärmningsövningar för kroppen och rösten och dessutom några speciella sångövningar för folksång. Denna sida kommer att kompletteras med inspelningar av övningarna och flera övningar inom kort.

Några uppvärmningsövningar för kroppen

Kroppen:
Sträck ut hela kroppen, med armarna över huvudet, känn dig som en katt som sträcker ut varje muskel åt alla tänkbara håll. Gåspa stort.

Axlar:
Rulla axlarna, röret åt ena hållet sedan åt andra. Gör stora mjuka rörelser, minst 10 gånger åt vardera hållet.

Huvudet:
Låt huvudet hänga framåt med hela sin egen tyngd. För sedan huvudet försiktigt först åt vänster och snegla över axeln, låt det mjukt häng framåt igen och gör sedan vadant åt höger.

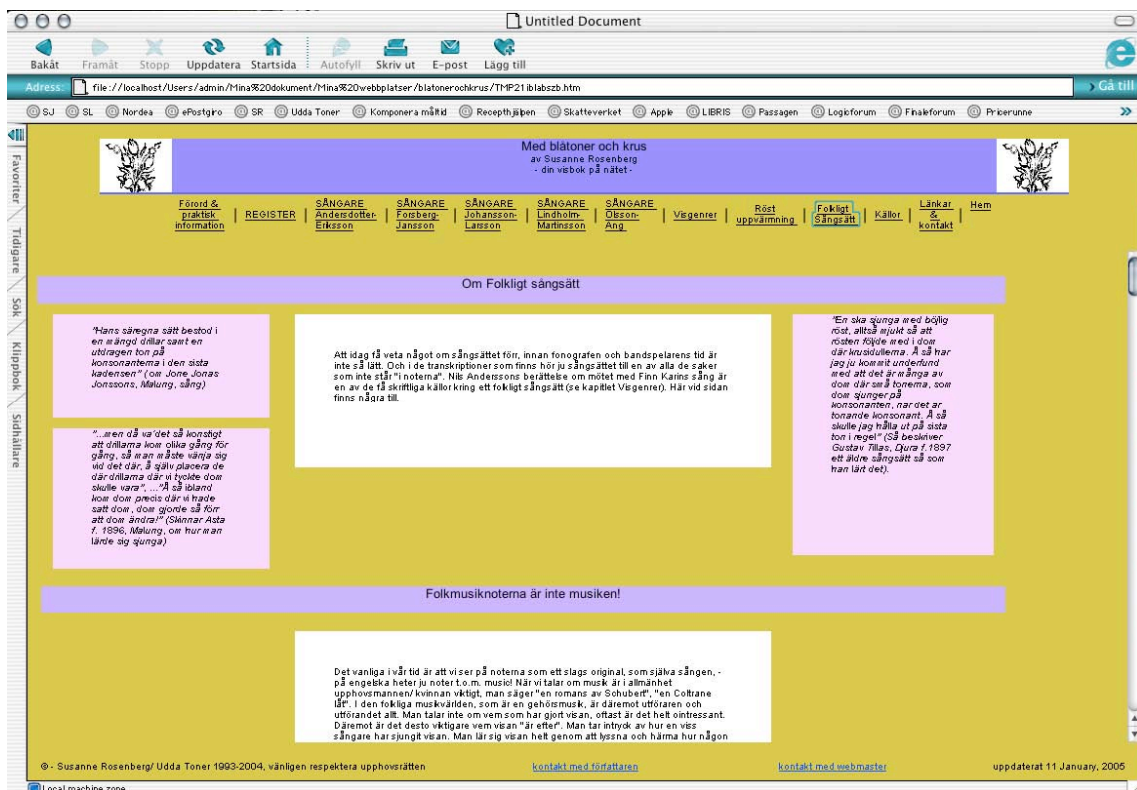
Ansktet:
Gåspa stort och känn att du sträcker ut alla muskler i ansiktet så mycket du kan, tungan skall vara långt fram i munnen. Kryp sedan bop hela ansiktet i en rktig gimasch. Håll munnen slängd och tugga stort som om du tuggar på gigantiskt tugggummi. Gåspa igen så att du sträcker ut ansiktets muskler igen.

Hela kroppen - skaka loss:
Låt kroppen vara släppt och placera tungan långt fram i munnen. Böja skaka, händer, armar, axlar, överkroppen, höfter, ändan och benen, till hela kroppen är i gungning. Låt rösten vara med genom att släppa ut ett lågt avspänt ljud samtidigt som hela kroppen skakar.

© - Susanne Rosenberg/ Udda Toner 1993-2004, vänligen respektera upphovsrätten | [kontakt med författaren](#) | [kontakt med webmaster](#) | uppdaterat 11 January, 2005

FOLKLIKT SÅNGSÄTT

Här finns "folksångsgrammatik" och en sammanfattning av några "verktyg" att använda om man vill för den som är intresserad.

Vad kostar visboken

"Med blåtoner och krus - din visbok på nätet" är tills vidare HELT GRATIS! Det enda som vi på Udda Toner kräver i motprestation är att du anmäler dig till

Info@uddatoner.com

Vi kommer då och då att skicka ut ett nyhetsbrev till dig om vad som händer på folksångsfronten.

Vilken webbläsare skall jag använda?

Vi rekommenderar ingen speciell webbläsare men visboken fungerar bara optimalt om du kan ställa in din webbläsare så att de länkade ljudfilerna öppnas i separat fönster. Först då kan du få den unika fördelen där du samtidigt kan se noten och texten samtidigt som ljudfilen spelas upp.

Finns det support för visboksanvändare?

Nej, det finns ingen support.

Visboken är gratis och vi har tyvärr inga resurser att lägga på support. Däremot blir vi väldigt glada om du vill dela med dig av dina erfarenheter av hur boken fungerar för just dig! Skicka synpunkter, reflektioner, felaktigheter, idéer m.m. till

Info@uddatoner.com

När vi har tid så försöker vi rätta till allt som inte fungerar eller förbättra och uppdatera innehållet.

Välkommen till din nya visbok på nätet!